

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003700

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-09-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шарова-Айдаева Ольга Олександрівна

2. Olha Sharova-Aidaieva

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0002-1026-2330

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 48007 081 Право

Дата захисту: 10-10-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Новосанжарський районний суд Полтавської області

Код за ЄДРПОУ: 02886090

Місцезнаходження: вулиця Незалежності, будинок, смт. Нові Санжари, Новосанжарський р-н., 39300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10812

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.85.51

Тема дисертації:

1. Доказування у кримінальних провадженнях щодо злочинів, учинених проти працівників правоохоронних органів
2. Evidence in criminal proceedings on crimes committed against law enforcement officers

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження є теоретичним узагальненням і новим вирішенням наукового завдання щодо комплексного розроблення проблематики доказування у кримінальних провадженнях щодо злочинів, учинених стосовно працівників правоохоронних органів. Розуміння актуальності завдання щодо протидії злочинам, спрямованим проти працівників правоохоронних органів, передбаченим ч. 2, 3 ст. 342, ч. 2 ст. 343, ст. 345–349, ч. 2 ст. 353 Кримінального кодексу України, актуалізувало потребу дослідження їх загальної характеристики. Проведений аналіз обґрунтував позицію, згідно з якою працівники правоохоронних органів уособлюють державну владу та правопорядок, а отже, посягання на них прирівнюється до замаху на авторитет держави. Під злочинами, учиненими стосовно працівників правоохоронних органів, запропоновано розуміти умисні дії, учинені особами з антисоціальними установками, які, усвідомлюючи характер своїх діянь, завдають шкоди представникам правоохоронної системи, перешкоджають їхній законній діяльності, посягають на їхню фізичну, майнову або моральну недоторканність, що призводить до

погіршення рівня життя потерпілих і зниження авторитету органів сил безпеки, ускладнюючи тим самим їхнє функціонування. З'ясовано, що розслідування злочинів досліджуваної групи є складним процесом, що вимагає комплексного застосування процесуальних заходів і тактичних прийомів. Наголошено, що окрім подолання можливих форм зовнішньої протидії розслідуванню, працівники органів досудового розслідування повинні забезпечити належний рівень доказування у справах, що стосуються злочинів проти працівників поліції та інших правоохоронців. Це передбачає всебічне вивчення обставин, що мають значення для кримінального провадження, у тому числі шляхом проведення судових експертиз, збирання та дослідження доказів, встановлення мотивів, цілей і способу вчинення злочинів. Аргументовано, що особливостями проваджень щодо злочинів, учинених стосовно працівників правоохоронних органів, є специфіка предмета доказування, який включає в себе широкий перелік відомостей і фактичних обставин. Доказування здійснюється уповноваженими суб'єктами, серед яких – слідчі, прокурори, захисники, оперативні підрозділи, експерти та інші особи, які на законних підставах можуть брати участь у кримінальному процесі, проте обов'язок доказування покладається переважно на сторону обвинувачення. Запропоновано суб'єктів доказування класифікувати на безпосередніх (ті, хто зобов'язаний доводити певні обставини) та опосередкованих (ті, хто надає допоміжні матеріали, що підлягають перевірці й оцінці судом або стороною обвинувачення). Запропоновано розуміти предмет доказування як сукупність обставин, що підлягають доказуванню у кримінальному провадженні. Визначено, що предмет доказування у злочинах, потерпілими від яких є працівники правоохоронних органів представлений вагомою кількістю різного роду обставин і даних, задля встановлення та фіксації яких слідчий уповноважений проводити слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії, заходи забезпечення кримінального провадження, а також витребувати й отримувати від представників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, службових та фізичних осіб відомості, речі, документи, висновки експертів тощо. Установлено, що значну роль у доказуванні обставин злочину відіграють слідчі (розшукові) дії. Попри різноманітність способів отримання доказової інформації, саме ці дії залишаються домінуючим способом встановлення істини у справах про посягання на працівників правоохоронних органів. У цьому контексті особливого значення набуває тактична організація таких дій, дотримання процесуальних вимог, а також фіксація їх результатів у передбаченій законом формі. Водночас поширеним джерелом доказової інформації є добровільно надані документи, речі чи цифрові носії, що долучаються до справи за клопотанням учасників провадження.

2. The dissertation research constitutes a theoretical generalization and a novel solution to the scientific task of comprehensively developing the issues of evidence in criminal proceedings concerning crimes committed against law enforcement officers. Understanding the relevance of countering crimes against law enforcement officers, as provided for in Parts 2 and 3 of Article 342, Part 2 of Article 343, Articles 345–349, and Part 2 of Article 353 of the Criminal Code of Ukraine, has highlighted the need to study their general characteristics. The conducted analysis substantiates the position that law enforcement officers embody state authority and public order; thus, attacks against them are tantamount to attacks on the authority of the state. Crimes committed against law enforcement officers are proposed to be understood as intentional acts carried out by individuals with antisocial attitudes who, being aware of the nature of their actions, inflict harm on representatives of the law enforcement system, obstruct their lawful activities, and encroach upon their physical, property, or moral integrity, leading to a deterioration in the victims' quality of life and a decline in the authority of security agencies, thereby complicating their functioning. It has been established that investigating crimes of this category is a complex process requiring a comprehensive application of procedural measures and tactical techniques. It is emphasized that in addition to overcoming potential external opposition to the investigation, pre-trial investigation officers must ensure an appropriate level of evidence in cases involving crimes against police officers and other law enforcement personnel. This includes a thorough examination of circumstances significant to the criminal proceedings, including forensic examinations, the collection and analysis of evidence, and the determination of motives, objectives, and methods of committing the crimes. It is argued that proceedings regarding crimes against law enforcement officers are characterized by the specificity of the subject of evidence, which encompasses a broad

range of information and factual circumstances. Evidence is provided by authorized entities, including investigators, prosecutors, defense attorneys, operational units, experts, and other individuals legally involved in the criminal process; however, the primary burden of proof rests with the prosecution. It is proposed to classify the subjects of proof into direct participants (those obliged to establish certain facts) and indirect participants (those who provide supporting materials subject to verification and assessment by the court or the prosecution). The subject of evidence is understood as the set of circumstances to be established in criminal proceedings. It is determined that the subject of evidence in crimes where law enforcement officers are victims comprises numerous different facts and data. To establish and document these, investigators are authorized to conduct investigative (search) and covert investigative (search) actions, apply measures to ensure criminal proceedings, and request and obtain from representatives of state authorities, local governments, enterprises, institutions, organizations, officials, and individuals information, items, documents, expert conclusions, and more. It has been established that investigative (search) actions play a significant role in proving the circumstances of a crime. Despite the variety of methods for obtaining evidentiary information, these actions remain the primary means of establishing the truth in cases involving attacks on law enforcement officers. In this context, particular importance is given to the tactical organization of these actions, compliance with procedural requirements, and proper documentation of results in the legally prescribed form. Additionally, a common source of evidentiary information is documents, items, or digital media voluntarily provided and attached to the case at the request of the participants in the proceedings.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Шарова-Айдаєва О. О. Предмет доказування й особливості збирання доказів під час розслідування злочинів, учинених щодо працівників правоохоронних органів. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2023. № 4 (103). С. 292-301.
- Sharova-Aidaieva O. The Expert Conclusion in the System of Criminal Procedural Means of Proof for Crimes against Law Enforcement Officers. Archives of Criminology and Forensic Sciences. 2023. № 8 (2). P. 131-138.
- Шарова-Айдаєва О. О. Особливості доказування та судового розгляду злочинів проти працівників правоохоронних органів у суді першої інстанції. Вісник Кримінологічної асоціації України. 2024. № 2 (32). С. 386-395.
- Гусева В. О., Шарова-Айдаєва О. О. Загальна характеристики злочинів, учинених стосовно працівників правоохоронних органів. Соціологія права. 2024. Вип. 3-4 (48-49). С. 42-46.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гусева Влада Олександрівна
2. Vlada O. Husieva

Кваліфікація: Доктор юридичних наук, професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8614-1573

Додаткова інформація: <https://orcid.org/0000-0001-8614-1573>

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черноус Юлія Миколаївна
2. Yuliya M. Chornous

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9710-4858

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тетерятник Ганна Костянтинівна
2. Hanna K. Teteriatnyk

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8321-7912

Додаткова інформація:**Повне найменування юридичної особи:** Одеський державний університет внутрішніх справ**Код за ЄДРПОУ:** 08571570**Місцезнаходження:** вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Абламський Сергій Євгенович

2. Serhii Y. Ablamskyi

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-4716-3985**Додаткова інформація:** <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210260080>**Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет внутрішніх справ**Код за ЄДРПОУ:** 08571096**Місцезнаходження:** пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Романюк Віталій Володимирович

2. Vitalii V. Romaniuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-6077-4591**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет внутрішніх справ**Код за ЄДРПОУ:** 08571096**Місцезнаходження:** пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України**Ідентифікатор ROR:**

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Щербаковський Михайло Григорович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Щербаковський Михайло Григорович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Невядовський Владислав Олегович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна